



NOTAT

Talepapir til brug for Forbrugerombudsmandens indlæg

Dato: 20. februar 2013

Sag: FO-13/02090

Sagsbehandler: ssj

Mini-høring den 21. februar 2013 vedr. L101 (markedsføringsloven)

Hvad betyder lovforslaget for finansielle virksomheder?

- Med lovforslaget får Forbrugerombudsmanden mulighed for at behandle den samme markedsføringsretlige overtrædelse over for finansielle virksomheder, som Forbrugerombudsmanden i dag kan gøre det over for ikke-finansielle virksomheder.
- Forbrugerombudsmanden får helt konkret mulighed for at anvende markedsføringslovens regler om vildledning (§ 3), købsopfordringer (§ 12 a) og kreditaftaler (§ 14 a) over for finansielle virksomheder, og Forbrugerombudsmanden får mulighed for at behandle sager om overtrædelse af de finansielle regler om pris- og risikoplysninger, som svarer til reglerne efter markedsføringsloven.
- De nye beføjelser vedrører alle markedsføringsret, som er Forbrugerombudsmandens kerneområde.

Forbrugerombudsmandens tilsyn i dag og efter lovforslaget

- Forbrugerombudsmanden fører i dag et generelt tilsyn med markedsføringsloven over for alle typer erhvervsdrivende, men finansielle virksomheder har siden 2002 været undtaget fra visse dele af loven. Det ændres med lovforslaget.
- Med lovforslaget vil den samme strafbare markedsføringsretlige overtrædelse kunne håndhæves ensartet i forhold til både finansielle og ikke-finansielle virksomheder og af samme myndighed.

Konkrete fordele ved lovforslaget

- 1) Lovforslaget sikrer for det første, at Forbrugerombudsmanden kan tage sager op om markedsføring af f.eks. lånetilbud - både over for bilforhandleren, der markedsfører et lånetilbud uden at oplyse korrekt om priserne (f.eks. ÅOP), og over for banken, der har lavet markedsføringsmaterialet. Som reglerne er i dag, kan Forbrugerombudsmanden ikke tage den slags sager op i forhold til banken. Det er alene Finanstilsynet, der kan det.

- 2) Lovforslaget sikrer også, at Forbrugerombudsmanden kan behandle sådanne sager om markedsføring af lånetilbud, hvor bilforhandleren og banken er i direkte konkurrence med hinanden. I dag er det heller ikke muligt for Forbrugerombudsmanden i forhold til banken. Det er kun Finanstilsynet, der kan det. Rent ressourcemæssigt er det u hensigtsmæssigt, at Forbrugerombudsmanden ikke kan tage sager op over for alle aktører i et sagskompleks, når Forbrugerombudsmanden har været inde og undersøge alle sagens detaljer. Retssikkerhedsmæssigt er det også at foretrække for virksomhederne, at der sker en ensartet behandling og samtidig afgørelse for alle aktører.
- 3) Lovforslaget sikrer samtidig, at den danske lovgivning tilpasses de to centrale markedsføringsdirektiver (direktivet om urimelig handelspraksis fra 2005 og forbrugerkreditdirektivet fra 2008), der er grundlaget for de gældende markedsføringsregler, og hvor der ikke sondres mellem finansielle og ikke-finansielle virksomheder. Det vil også gøre det nemmere for Forbrugerombudsmanden som central håndhævelsesmyndighed i Danmark ifølge EU-reglerne at opfylde EU-kommissionens forskellige håndhævelsesprojekter, når de involverer det finansielle område. Det kan Forbrugerombudsmanden ikke i dag.
- 4) Lovforslaget sikrer også, at den danske lovgivning tilpasses retstilstanden i Norge og Sverige, hvor der heller ikke sondres mellem det finansielle og ikke-finansielle område, og hvor der også kendes til overlappende kompetence. Overlappende kompetence er heller ikke ukendt i en række andre EU-lande.
- 5) Med lovforslaget sker der også en bedre udnyttelse af den særlige kompetence, som er opbygget hos Forbrugerombudsmandens medarbejdere. Flere af Forbrugerombudsmandens medarbejdere er beskikket af Rigsadvokaten til at føre straffesager og har stor erfaring med at føre sager på det markedsføringsretlige område. Det betyder allerede i dag, at Forbrugerombudsmandens medarbejdere møder i sager, hvor Finanstilsynet har politianmeldt banker for overtrædelse af de finansielle prisoplysningsregler.
- 6) Lovforslaget betyder dermed også, at Forbrugerombudsmanden vil kunne behandle sagerne tidligere end i dag, og det vil være til gavn for effektiviteten og ressourceanvendelsen hos både Forbrugerombudsmanden og Finanstilsynet.
- 7) Endelig skal man ikke underkende betydningen af det ressourceforbrug en sag kan koste virksomhederne. I dag har Forbrugerombudsmanden kun mulighed for at anlægge civile søgsmål mod finansielle virksomheder, og søgsmål kan som bekendt være omkostningstunge for virksomhederne at blive inddraget i. Med de nye beføjelser vil

Forbrugerombudsmanden have mulighed for at vælge den løsning, der er den mest proportionale i situationen og for virksomhederne.

Besvarelse af tre spørgsmål fra Udvalget

1) Hvad betyder udvidelsen af Forbrugerombudsmandens kompetencer i relation til finansielle virksomheder

- De nye beføjelser betyder, at Forbrugerombudsmanden fremover vil kunne strafforfølge finansielle virksomheder ved markedsføringsretlige overtrædelser, nøjagtig som Forbrugerombudsmanden i dag kan gøre det over for ikke-finansielle virksomheder.
- Der er tale om nye strafferetlige beføjelser, til forskel fra civilretlige beføjelser.
- Det er en af Forbrugerombudsmandens primære opgaver inden for tilsynsområdet at rejse sager for domstolene for at få afklaret eventuelle juridiske tvivlsspørgsmål. Det kan Forbrugerombudsmanden i dag, og det kan Forbrugerombudsmanden også i forhold til finansielle virksomheder. Det ændrer lovforslaget ikke på.
- Allerede i dag er det sådan, at Forbrugerombudsmanden på det finansielle område har civilretlige beføjelser, som overlapper med Finanstilsynets beføjelser. Forbrugerombudsmanden kan f.eks. anlægge sag mod en finansiell virksomhed om forbud, påbud, erstatning og tilbagesøgning i forbindelse med virksomhedens overtrædelse af de finansielle regler om god skik, som Finanstilsynet fører det overordnede tilsyn med.
- Finanstilsynet har ikke mulighed for at anlægge retssager, men kan i stedet udstede påbud om ændring af en adfærd. Et påbud, som er fremadrettet, kan imidlertid ikke sikre erstatning til den forbruger, f.eks. en bank- eller forsikringskunde, der har lidt tab.
- Det kan kun ske ved, at enten forbrugeren selv eller Forbrugerombudsmanden anlægger en retssag. Det er en mulighed, som Forbrugerombudsmanden fik med bankpakke II i 2009, og som betyder, at Forbrugerombudsmanden kan kræve erstatning på vegne af en eller flere forbrugere.
- Erstatningssøgsmålet har Forbrugerombudsmanden benyttet sig af flere gange siden vedtagelsen af bankpakke II i 2009, og i de sager har Forbrugerombudsmanden også inddraget eventuelle afgørelser fra Finanstilsynet (f.eks. i Jyske Bank-sagen). Der har i den forbindelse også været et godt samarbejde med orientering og koordinering mellem Finanstilsynet og Forbrugerombudsmanden.

- Med lovforslaget vil både Finanstilsynet og Forbrugerombudsmanden have mulighed for at tage sager op over for finansielle virksomheder med henblik på strafforfølgelse.
- Det er vigtigt at understrege, at der ikke dermed er tale om et dobbelttilsyn (som Forsikring & Pension har fremført). De samme sager vil nemlig ikke blive behandlet begge steder.
- Der er derimod tale om overlappende kompetencer mellem Finanstilsynet og Forbrugerombudsmanden. Men det kendes - som anført - allerede fra den nuværende lovgivning, og det er Forbrugerombudsmanden vant til at håndtere. Det er Forbrugerombudsmanden også vant til at håndtere på andre områder, f.eks. i forhold til Spillemyndigheden og Radio- og tv-nævnet og på teleområdet og sundhedsområdet, hvor samarbejdet også er velfungerende.
- En virksomhed kan indrette sig i tillid til en afgørelse, der er truffet f.eks. i Det Finansielle Råd. I sådanne tilfælde anser Forbrugerombudsmanden virksomheden for at være i god tro, og da vil Forbrugerombudsmanden ikke politianmelde virksomheden for det samme forhold. Det vil Forbrugerombudsmanden netop ikke af retssikkerhedsmæssige årsager.
- Men det er vigtigt at tilføje, at Forbrugerombudsmanden klart mener, at der alene er tale om en teoretisk problemstilling. Der har ikke været problemer i praksis. Det skyldes, at Det Finansielle Råd naturligvis påtaler strafbare overtrædelser.
- Lovbemærkningerne lægger faktisk op til, at Forbrugerombudsmanden også skal kunne strafforfølge en finansiell virksomhed, selvom Det Finansielle Råd beslutter, at der ikke skal ske politianmeldelse. Men det vil Forbrugerombudsmanden - som anført - ikke gøre.
- Hvis Forbrugerombudsmanden imidlertid finder, at der er juridisk tvivl om reglerne, f.eks. i forhold til en sag, der er behandlet i Det Finansielle Råd, bør Forbrugerombudsmanden kunne indbringe en sådan tvivl for domstolene. Det kan Forbrugerombudsmanden allerede i dag. Det er hele eksistensberettigelsen for en forbrugerombudsmandsinstitution. Og det bør der ikke ændres på!

2) *Hvordan er kompetencefordelingen nu og fremover*

- Finanstilsynet har i dag hovedansvaret for at føre tilsyn med finansielle virksomheders overholdelse af den finansielle lovgivning, herunder reglerne om god skik. Det ændrer lovforslaget ikke på.

- Forbrugerombudsmanden har i dag et judicielt tilsyn med finansielle virksomheders overholdelse af god skik. Det betyder, at Forbrugerombudsmanden i sager vedrørende god skik kan forhandle med en finansiell virksomhed, og Forbrugerombudsmanden kan anlægge sag om f.eks. forbud, påbud, erstatning og tilbagesøgning. Det ændrer lovforslaget heller ikke på.
 - Derimod udvider lovforslaget Forbrugerombudsmandens strafferetlige beføjelser, og det betyder, at Forbrugerombudsmanden fremover vil have de samme beføjelser på det finansielle område, som Forbrugerombudsmanden i dag har på det øvrige område, og dermed også, at Forbrugerombudsmanden kan behandle den samme overtrædelse, uanset om den begås af en finansiell eller ikke-finansiell virksomhed.
- 3) *Drøftelse af bestemmelserne om at ligestille finansielle virksomheder med andre ikke-finansielle virksomheder*
- Efter reglerne i dag er det sådan, at den samme overtrædelse af markedsføringsretlige regler behandles forskelligt i forhold til finansielle og ikke-finansielle virksomheder. Den forskelsbehandling fjernes med lovforslaget.
 - Som afrunding kan Forbrugerombudsmanden - som anført indledningsvis - støtte lovforslaget fuldt ud. Med de nye beføjelser opnås et mere hensigtsmæssigt og mere effektivt tilsyn, når der er tale om ensartede markedsføringsretlige overtrædelser.